

2009D59080

De vaste commissie voor Economische Zaken, heeft een aantal vragen voorgelegd aan de regering inzake de brief van de minister van Economische Zaken d.d. 16 november 2009 (31 904, nr. 10) over «Invulling lagere regelgeving voorrang voor duurzaam in het kader van wetsvoorstel 31 904».

Het kabinet heeft de vragen beantwoord bij brief van [datum]. De vragen alsmede de daarop gegeven antwoorden zijn hieronder afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Timmer

De adjunct-griffier van de commissie,
De Veth

1

Kan de regering bevestigen dat in principe de duurste centrales worden afgeregeld? In welke volgorde zullen de verschillende centrales worden afgeregeld?

2

Biedt de Europese richtlijn de ruimte om kerncentrales voorrang te geven? Welke argumenten zijn er om dat wel en niet te doen?

3

Hoe hard valt te onderbouwen dat een groot deel van de baten ten goede van consumenten komt? Kan de regering een stevige onderbouwing geven?

4

Gaan er in het gastransport ook regionale knelpunten ontstaan, als de decentrale opwekking van groen gas de komende jaren toeneemt? Welke mogelijkheden biedt de wet wat betreft voorrang voor duurzaam gas?

5

Voorziet (de uitwerking in de AMvB van) artikel 24a alleen in voorrang voor duurzame energie als het gaat om transport en distributie, of ook in voorrang als het gaat om aansluiting (toegang) op het net?

6

Is het juist dat artikel 16 lid 2 van de Richtlijn 2009/28/EG lidstaten verplicht de toegang tot het net voor duurzame producenten te waarborgen, dan wel op zijn minst voorrang te verlenen? Klopt het dat met «toegang tot het net» wordt bedoeld het realiseren van een aansluiting op het net zoals bedoeld in artikel 23 Elektriciteitswet? Hoe wordt artikel 16 lid 2 van de Richtlijn 2009/28/EG concreet geïmplementeerd?

7

Waarom wordt de voorrang tot de aansluiting niet in de wettekst zelf opgenomen? Waarom is niet voorzien in een wijziging van artikel 23? Waarom wordt het discriminatieverbod van artikel 23 lid 2 (aansluiting) niet opgeheven?

8

Waarom is niet voorzien in een wijziging van artikel 24? Waarom wordt het discriminatieverbod van artikel 24 lid 3 (transport) niet opgeheven?

9

Waarom is niet voorzien in een zal-bepaling in artikel 24a lid 5, in plaats van de voorliggende kan-bepaling? Wordt op deze manier de Richtlijn 2009/28/EG wel op een correcte manier geïmplementeerd? Is het juist dat de implementatie van concrete normen bij voorkeur op wetsniveau plaatsvindt, en niet bij AMvB, en zeker niet bij optionele AMvB (op basis van een kan-bepaling)?

10

Hoe verhoudt de optie om bij capaciteitstekort, op basis van genoemde criteria, producenten toch maar niet aan te sluiten zich tot het voorrangsgedrag van artikel 16 van de Richtlijn?

11

Hoe ziet de «maatwerkoplossing» er uit, die wordt genoemd als alternatief voor congestiemanagement?

12

Is het juist dat, indien een centrale 1% fossiele brandstof stookt en 99% duurzame brandstof, dat deze dan wordt gekwalificeerd als grijze stroom in de «nadere rangorde duurzaam» in paragraaf 5.1 van de beleidsbrief? In hoeverre is dat te rechtvaardigen?

13

Wordt het met het wetsvoorstel ook mogelijk om voorrang te geven voor duurzame producenten bij het opregelen van elektriciteit? Waarom wel of niet?

14

Waarop zijn de baten van 750 miljoen euro gebaseerd? Klopt het dat deze bestaan uit lagere tarieven enerzijds en hogere stroomproductie anderzijds? Hoe verhoudt zich dit tot de doelstellingen van Schoon & Zuinig?

15

Op welke wijze is het wetsvoorstel getoetst aan Europese wet- en regelgeving op andere dan transportaspecten voor wat betreft voorrang voor duurzaam? En wat zijn de uitkomsten van deze juridische toetsing, met name op het gebied van (i) discriminatie tussen grijze en groene producenten (ii) tussen gelijksoortige producenten binnen en buiten een congestiegebied (iii) tussen bestaande en nieuwe partijen (iv) tussen binnenlandse en buitenlandse producenten?

16

Is de regering bereid geen onomkeerbare stappen te nemen vooraleer het voorliggende stuk door de Kamer naar tevredenheid is behandeld?

17

Kan de regering verzekeren dat de inhoud van voorliggend stuk niet is opgenomen in de tot heden bepaalde inbreng van Nederland tijdens de klimaatconferentie in Kopenhagen?

18

Kan de regering uitleggen hoe de door haar voorgestane oplossing past in het derde energiepakket?

19

Sluit de door de regering voorgestane oplossing aan bij de oplossingen die andere landen binnen de Noordwest Europese elektriciteitsmarkt hebben gekozen? Welke verschillen en overeenkomsten zijn er?

20

Leidt het uitsluiten van interconnectoren tot de situatie waarin een bepaalde (Nederlandse) productiecentrale in een congestiegebied wel moet worden afgeregeld en een gelijksoortige productie centrale die vanuit het buitenland via een interconnector in hetzelfde congestiegebied invoedt dit niet hoeft te doen? Zo ja, leidt dit tot concurrentievervalsing voor Nederlandse producenten ten opzichte van gelijksoortige producenten in het buitenland? Zo nee, waarom niet?

21

Is er sprake van een verboden locatieprikkel conform Verordening 714/2009 als in het voorgestelde systeem de congestiekosten slechts worden neergelegd bij producenten die zich in het congestiegebied bevinden? Zo nee, waarom niet?

22

Wordt de anonieme van een op de «koperen plaat» gebaseerde elektriciteitsmarkt waar handelaren, producenten en afnemers kunnen kopen en verkopen vervangen door een verplichte day-ahead beurs waar productiemiddelen (> xMW) in een congestiegebied per eenheid hun productie moeten aanbieden voor het verkrijgen van transportrechten? Betekent dit dat de huidige goed werkende APX dan ter wille van TenneT vervangen wordt door een systeem waar TenneT middelen in handen krijgt om de duurste nog draaiende eenheid terug te regelen om de congestie te elimineren? Ofwel, betekent dit dat we terug gaan naar het systeem van vòòr 1 januari 2001 waar de dispatch door de Sep (nu TenneT) vanuit Arnhem werd gedaan?

23

Hoe dient TenneT om te gaan met blokbiedingen door producenten in het congestiegebied?

24

Hoe dient TenneT om te gaan met take-or-pay gascontracten voor producenten in congestiegebieden, aangezien het congestie managementsysteem er van uit gaat dat terugregelen van een producent in een congestiegebied brandstofkosten bespaart voor de producent?

25

Zal TenneT buiten het congestiegebied nog beschikbare biedingen (gedaan op de APX) afroepen teneinde de balans te herstellen?

26

Wordt congestie bepaald via de biedingen op de APX?

27

Moeten er voor de bepaling van congestie transportprognoses gemaakt worden? Zo ja, op basis van welke criteria moeten deze worden gedaan? Zo nee, waarom niet?

28

Als partijen moeten inbieden op de APX, hoe worden lange termijn contracten dan behandeld?

29

Moeten producenten hun verkochte elektriciteit weer tegen marktprijs terugkopen op de APX? Zijn zogenaamde «wash trades» nu verboden?

30

Hoe wordt voorkomen dat netbeheerders meer vergoedingen ontvangen dan ze kosten hebben voor congestiemanagement?

31

Moeten de nog resterende producerende niet-duurzame producenten in een congestiegebied een toeslag betalen ten behoeve van hun transportrechten? Zo ja, hoe wordt deze toeslag bepaald?

32

Waarom wordt het systeem impliciet genoemd?

33

De indruk wordt gewekt dat het voorgestelde systeem hetzelfde is als het systeem dat wordt gebruikt voor de koppeling van Frankrijk, België en Nederland in de TLC. Is dit systeem werkelijk hetzelfde?

34

Als in de TLC onvoldoende transportcapaciteit beschikbaar is, ontstaan aan weerszijden van de grens verschillende prijzen. Is het de bedoeling dat ook in Nederland in verschillende regio's verschillende prijzen gaan ontstaan? Hoe is dat met de Europese regelgeving te rijmen?

35

Kan het voorgestelde systeem omgaan met negatieve prijzen op de spotmarkt? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet en hoe moet een eventuele situatie waarin negatieve spotprijzen op de spotmarkt ontstaan dan opgevangen worden?

36

Is het de bedoeling dat in Nederland een systeem wordt geïntroduceerd zoals bij het ontstaan van de «England and Wales electricity pool» is ontwikkeld? Is het de bedoeling dat ook in Nederland gestandaardiseerde «contracts for differences» ontstaan en wie betaalt deze ontwikkelkosten?

37

Worden ook in het ons omringende Europa dergelijke ontwikkelingen gesignaleerd? Wat betekent dit voor de ontwikkeling van een Europese markt?

38

Kan de regering een a-priori kosten-batenanalyse geven van de in het kader van de 20-20-20 ambitie van dit kabinet nog te bouwen en middels congestiemanagement in het net in te passen duurzaam vermogen? Kan zij tevens een a-priori kosten-batenanalyse geven van dezelfde situatie, waarin gekozen wordt voor uitrol van duurzaam die gelijk loopt met uitbreiding van het netwerk en waarin dus geen congestiemanagement noodzakelijk is?

39

Wat zijn de bevindingen naar aanleiding van de motie Spies, die de regering verzoekt om de juridische mogelijkheden in kaart te brengen en voorstellen te doen om te bewerkstelligen dat elektriciteitsproducenten meebetalen aan de kosten van congestiemanagement?

40

Waarom stelt de regering voor om een geheel nieuw, complex en ingrijpend congestie management systeem te introduceren voor een probleem dat per definitie tijdelijk is, terwijl er al een goede oplossing, te weten het «system redispatch», bestaat?

41

Hoe garandeert de regering dat het voorgestelde systeem de netbeheerder voldoende prikkels geeft om een situatie van congestie zo snel mogelijk op te lossen?

42

Hoe garandeert de regering dat TenneT's onlangs sterk verhoogde transporttarieven en TenneT's beschikbare mankracht maximaal worden ingezet om de in Nederland benodigde netinvesteringen uit te voeren en dat deze niet zullen opgaan aan bijvoorbeeld het achterstallige onderhoud van het onlangs overgenomen E-ON net in Duitsland?

43

Hoe garandeert de regering dat de nationale en internationale marktwerking niet wordt verstoord door het voorgestelde congestiemanagementsysteem?

- 44
Waarom wijst de regering alleen «grijze» producenten in een congestiegebied aan als de veroorzakers van congestie en moeten alleen zij de kosten dragen, als evident is dat congestie veroorzaakt wordt door zowel grijze als groene producenten?
- 45
Moeten producenten in het voorgestelde systeem ook nog eens de APX fee gaan betalen? Zo ja, gaat die fee dan omlaag?
- 46
Kan de regering verklaren waarom producenten van niet-duurzame elektriciteit benadeeld worden als zij productie-eenheden met een hoog rendement in bedrijf nemen? Wat zijn hiervan de gevolgen voor het Nederlandse investeringsklimaat en de lange termijn voorzieningszekerheid?
- 47
Kan de regering aangeven of het mogelijk is om een installatie die gedeeltelijk biomassa verstoekt ook voorrang te geven op het net en wordt onderzocht of voorrang mogelijk is voor installaties die gedeeltelijk op aardgas en gedeeltelijk op hoogovengas draaien?
- 48
Kan de regering een helder overzicht bieden van de toetsingscriteria zoals die in het voorgestelde congestiemanagementsysteem gehanteerd zullen worden?
- 49
Kan de regering een overzicht geven van de maatregelen die zij wil inzetten om te voorkómen dat congestie optreedt?
- 50
Kan de regering inzicht geven in de planning van de opstelling van de lagere regelgeving ten behoeve van congestiemanagement en voorrang voor duurzaam? Op welke wijze denkt de regering de relevante belanghebbenden bij de opstelling en uitwerking van die regelgeving te betrekken?
- 51
Kan de regering aangeven wat het draagvlak in de markt is voor het thans voorgestelde systeem van congestiemanagement?
- 52
Hoe ziet de regering het neerleggen van de kosten, vanuit het kostenveroorzakingsprincipe, voor een grijze centrale die al voor de congestie in het gebied aanwezig is? Kan de regering verklaren hoe deze centrale deze kosten veroorzaakt?
- 53
Hoeveel megawatt en hoeveel uur congestie verwacht de regering? Kan de regering hierbij de berekening geven?
- 54
Verwacht de regering dat er congestie zal ontstaan op de Maasvlakte, of zal Randstad380 op tijd klaar zijn?
- 55
Hoe past het laten betalen van producenten in het congestiegebied voor congestie in het kader van het Tweede en Derde Structuurschema

Elektriciteitsvoorziening? Kan gesteld worden dat het verstandig zou zijn voor een producent om een centrale te bouwen buiten de voorkeursgebieden in het Structuurschema, omdat hij dan geen congestietoeslag hoeft te betalen?

56

Wordt de incidentie van congestie niet bepaald door de vraag? Producenten produceren niet slechts de gevraagde hoeveelheid?

57

Wat is de relatie tussen het tijdig op de hoogte zijn van de netbeheerder en voorrang voor duurzaam?

58

Waarom is het managen van congestie een dienst die niet aan eindverbruikers wordt geleverd? Profiteren eindverbruikers niet van congestiemanagement?

59

Waarom worden interconnecties nu niet betrokken bij congestiemanagement en straks wel?

60

Wat zijn de gevolgen als na sluiting van de procedure de te verwachten productie nog verandert?

61

Wordt met dit voorstel de mogelijkheid geboden voor WKK's in een congestiegebied om deel te nemen aan de onbalansmarkt, ook als daardoor de congestie wordt vergroot?

62

Hoe verhoudt het na sluiting van de procedure kunnen opregelen zich tot de ministeriële regeling «betere benutting transportcapaciteit» en het codevoorstel, waarin de rol van het Transportprogramma wordt versterkt?

63

Waarom is die flexibiliteit neutraal voor de netveiligheid? Wordt de netveiligheid niet juist in gevaar gebracht als na sluiting van de procedure producenten in een congestiegebied kunnen gaan opregelen?

64

Bestaat er nog wel een intraday markt, als alle productie op de day-ahead markt moet worden verkocht?

65

Kunnen laagrenderende stadsverwarmingsinstallaties in dezelfde categorie als AVI's worden opgenomen, aangezien ook zij een publiek belang dienen en gebonden zijn aan een strikte contractuele leveringsplicht?

66

Kan de regering aangeven of de randvoorwaarden zoals gesteld in bijlage 3 technisch uitvoerbaar zijn?

67

Kan de regering nader toelichten waarom randvoorwaarden worden geschetst die een blijvende verandering van het Nederlandse marktmodel met zich meebrengen om een tijdelijk probleem van congestie op te

lossen? Is het de bedoeling van de regering om door congestiemanagement het Nederlandse marktmodel te veranderen?

68

Kan de regering aangeven waarom zij in plaats van verdere harmonisatie met omliggende landen na te streven, randvoorwaarden scheidt die de Nederlandse positie juist tot een minder geharmoniseerde markt maken?

69

Waarom biedt het system redispatch compensatie voor afschakeling? Producenten betalen toch om afgeschakeld te worden?

70

Gaat het bepalen van de congestie nu via de Transport-prognose of via het inbieden op de markt?

71

De producenten van niet-duurzame elektriciteit moeten betalen voor congestiemanagement omdat: «Het managen van congestie is een dienst die wordt geleverd aan producenten i.v.m. het transport van elektriciteit ...». Is dit iets anders dan een transporttarief?

72

Welke rol heeft het rapport van ECN gehad in de besluitvorming?

73

Uit de tabel van ECN op pagina 51 blijkt dat system redispatch op alle punten beter scoort dan de andere modellen. Welk gewicht heeft de regering aan de verschillende voor- en nadelen van de modellen gegeven? Hoe is zij tot die keuze gekomen? Wordt het punt van lange termijn efficiëntie niet opgelost door investeringen van TenneT?

74

Waarop baseert ECN de baten die door het nieuwe aansluitbeleid voor producenten zullen ontstaan?

75

Waarop baseert ECN de potentiële baten voor producenten indien er een nieuw aansluitbeleid is? Heeft dit te maken met een volumestijging als gevolg van de geschatte exportverwachtingen? Of heeft dit te maken met een verhoogde marge? Hoe verhoudt dat laatste zich tot de toename van concurrentie en de meer efficiënte centrales, die nu gebouwd worden?

76

Zorgt een toename van wind al niet automatisch voor een economische verdringingsreeks, waarbij conventionele centrales als gevolg van hun duurdere brandstofcomponent sowieso eerder zullen moeten afschakelen en wind voorrang van transport zal krijgen? Het producentensurplus is volgens ECN vrijwel volledig ten bate voor de windmolens en niet voor de conventionele centrales, die juist minder marges zullen maken als gevolg van de lagere marktprijzen. Hoe verhoudt zich dit tot de opmerkingen van de regering dat de baten van het nieuwe aansluitbeleid ten goede komen van de niet-duurzame producenten? Hoe verhoudt zich dit tot de toepassing van het profijtbeginsel?

77

Hoe gaat u er voor zorgen dat duurzame opties met hogere marginale kosten, zoals biomassa en warmtekrachtkoppeling, óók voorrang krijgen boven kolencentrales, en dan niet alleen fysiek voorrang bij congestie, maar ook economisch?

78

Heeft ECN er bij de berekening van de netto baten ook rekening mee gehouden dat het nieuwe aansluitbeleid en de neerwaartse druk op de elektriciteitsprijzen die daardoor ontstaat, zal betekenen dat de kosten van de SDE toenemen, aangezien de onrendabele top van duurzame energie en wkk toeneemt? Zo ja, hoeveel zal de SDE toenemen door de prijsdaling? Zo nee, hoeveel nemen de netto baten af als wél rekening wordt gehouden met een benodigde toename van het SDE-budget?

79

Wat zijn de CO₂-effecten van de versnelde realisatie van nieuw productievermogen met relatief lage marginale kosten (lees: wind en kolencentrales) als gevolg van het nieuwe aansluitbeleid? Neemt de jaargemiddelde CO₂-uitstoot per kWh elektriciteitsproductie in Nederland toe of af? Waarom heeft ECN de CO₂-effecten niet onderzocht?

80

In paragraaf 3 staat dat de regering het niet bezwaarlijk vindt dat de eindgebruiker «in een gering deel aan het systeem bijdraagt». Om wat voor bedrag gaat het en hoeveel neemt het transporttarief voor de eindverbruiker hierdoor toe?

81

In paragraaf 3 staat dat het bij de kosten die worden betaald door de eindverbruiker o.a. gaat om «in bepaalde situaties de inkoop van compenserend vermogen». Om wat voor situaties gaat het? Waarom wordt deze inkoop van compenserend vermogen niet bij de producenten in rekening gebracht? Klopt het dat het hier gaat om de situatie die is beschreven in de toelichting op de nota van wijziging (onderdelen D en E), namelijk dat het kan voorkomen dat het saldo tussen opbrengsten en uitgaven van de netbeheerder in een kalenderjaar niet in evenwicht zijn? In deze toelichting wordt gemeld dat de tekorten en overschotten sterk kunnen wisselen. Waardoor ontstaat deze grilligheid? Kan de regering inschatten wat de bandbreedte is die het saldo tussen opbrengsten en uitgaven in een kalenderjaar kan hebben en wat de consequentie is voor het transporttarief van de eindgebruiker (in ct/kWh)?

82

De regering geeft aan dat de wens van wkk-producenten om vrijwillig deel te nemen aan congestiemanagement indruist tegen het doel van het wetsvoorstel. Kan de regering aangeven waarom? Kan de regering aangeven wat het commercieel zo interessant maakt voor wkk-producenten om deel te nemen aan congestie en in hoeverre dit voordeel verschilt van het voordeel dat wkk-producenten via de «voorrang voor duurzaam»-regeling krijgen, dat wil zeggen het voordeel dat wkk, ondanks dat de marginale kosten hoger zijn dan van kolencentrales, toch voorrang krijgt op die kolencentrales in het geval van congestie?

83

De Europese richtlijn voor duurzame energie biedt de mogelijkheid om voor duurzaam ook voorrang bij aansluiting te regelen (overweging 61 bij richtlijn 2009/28/EC). Waarom is deze mogelijkheid niet opgenomen, zelfs niet als maatregel die eventueel in werking kan worden gesteld (via een kan-bepaling)? Waarom is het ontbreken van voorrang bij aansluiting geen probleem voor duurzame energie, ondanks dat aansluiting nu volgens een wachtrij gebeurt en het dus makkelijk kan gebeuren dat één grote kolencentrale de wachtrij langdurig blokkeert?

84

Is de regering bereid de mogelijkheid te overwegen om bij producenten een transporttarief in rekening te brengen voor stroom die wordt geëxporteerd? Zo nee, waarom niet?

85

Wat zijn de resultaten van de consultatie van marktpartijen tot nu toe?

86

Is een tijdige aansluiting voor nieuwe toetreders voldoende gegarandeerd?

87

Is congestiemanagement altijd een tijdelijk instrument in afwachting van uitbreiding van het net of kan congestiemanagement ook een bewuste keuze zijn omdat investeringen in netcapaciteit wellicht niet altijd een economisch rendement hebben?

88

Waarop is de stelling gebaseerd dat congestie vooral in de periode 2012–2017 een probleem vormt? Waarom zou congestie na 2017 minder voorkomen?

89

Welke partijen zijn gehoord in de consultatieronde?

90

Kan de regering helder weergeven hoe zij de verschillende belangen van de door haar geconsulteerde partijen tegen elkaar heeft afgewogen?

91

Kan de regering duidelijk weergeven hoe de betrekking van de expertise van TenneT en de NMa zich verhoudt tot de onderzoeken van D-cision/Brattle en ECN en de door haar geconsulteerde partijen?

92

Kan de regering aangeven hoe zij denkt te waarborgen dat de behandeling door de Kamer van deze brief afdoende is, als zij aangeeft dat de parallel aan het verzenden van de brief lopende consultatie haar in staat stelt om in de formulering van de AMvB de reacties van de Kamer en marktpartijen meegewogen kunnen worden?

93

In hoeverre is ook de expertise van APX betrokken in dit proces?

94

In geval van congestiemanagement betalen grijze producenten de prijs? In hoeverre hebben zij invloed op besluitvorming over netcapaciteit?

95

Wat wordt precies bedoeld met «meer ruimte voor producenten met lage marginale kosten in plaats van dure centrales»? Zijn hier voorbeelden van?

96

Bestaat de mogelijkheid dat door het huidige systeem bestaande rechten van duurzame producenten in het gedrang komen?

97

Is het technisch mogelijk om dit voorstel «regionaal» uit te werken en de kosten van congestiemanagement toe te rekenen aan «grijze producenten» in een bepaald gebied? Is het niet eenvoudiger de kosten om te slaan over alle «grijze» producenten in Nederland?

98

In de beleidsbrief wordt uitgegaan van een «maximale prikkel bij de netbeheerder» om zo snel mogelijk aan te sluiten. De kosten van congestiemanagement slaan neer bij de niet-duurzame producenten in het congestiegebied en daarnaast de eindverbruikers, en niet bij de netbeheerders. Waar bestaat deze prikkel dan uit?

99

Is het, teneinde een prikkel te realiseren, denkbaar dat de netbeheerders zelf een deel van de kosten dragen zonder de mogelijkheid deze kosten in het transporttarief door te berekenen aan de eindverbruiker?

100

Kan de regering in het licht dat, na wind en zon, met kolen gestookte centrales de laagste marginale kosten hebben, zelfs lager dan WKK, een nadere toelichting geven op de passage waarin wordt gesteld dat producenten met lage marginale kosten plaats moeten maken voor dure centrales?

101

Kan de regering een helder overzicht bieden van de volgorde waarop de verschillende varianten van duurzame energie voorrang krijgen op het net bij congestie ontstaan uit overproductie van meer dan een variant van duurzaam geproduceerde energie? Kan de regering hierbij ingaan op de overwegingen die hieraan ten grondslag liggen en de mate waarin hierbij rekening is gehouden met de voorspelbaarheid van de levering van de varianten van duurzame energie?

102

Is het de intentie van de regering met haar opmerking dat de efficiëntie van de markt wordt verhoogd door «meer ruimte voor producenten met lage marginale kosten in plaats van dure centrales» te bieden, om de suggestie te wekken dat duurzame energie de burger minder kost dan andere varianten van opwekking? Indien ja, kan de regering middels een berekening aangeven waar zij zich op baseert? Indien neen, waarom kiest de regering voor deze formulering?

103

Kan de regering aangeven waar zij op doelt als zij spreekt van «optimale benutting van de beschikbare transportcapaciteit»?

104

Kan de regering, aangezien het systeem van congestiemanagement «ter overbrugging» dient «van het tijdsverschil tussen realisatie van nieuwe productiecentrales en realisatie van daarvoor benodigde netverzwaring», aangeven waarom niet gekozen is voor het gefaseerd invoeren van duurzaam productievermogen die niet zonder overheidssubsidie kunnen bestaan, waarbij de snelheid van infasering bepaald wordt door de snelheid waarmee het netwerk uitgebreid kan worden?

105

Kan de regering aangeven hoe de eventuele noodzaak tot congestiemanagement als gevolg van bouw van nieuw duurzaam productievermogen meeweegt in de subsidieaanvraag?

106

Kan de regering helder aangeven waar zij op doelt als zij aangeeft dat de netbeheerder «primair alles in het werk moet stellen om te zorgen voor voldoende transportcapaciteit»? Is de regering bereid dergelijke definities omwille van hun evidente onduidelijkheid en mogelijk daaruit voortvloeiende foutieve interpretaties te schrappen uit de AMvB? Indien neen, waarom niet?

107

Kan de regering aangeven hoe het kan dat de aansluiting van overcapaciteit ooit tot baten kan leiden? Is de regering bereid deze definitie aan te passen in «bespaarde extra lasten die anders zouden ontstaan als gevolg van het niet aansluiten van reeds gebouwd duurzaam vermogen waar nog geen plaats voor was op het bestaande net», of iets van soortgelijke strekking? Indien neen, waarom niet?

108

Kan de regering aangeven waarom volgens haar de markt op dit moment niet efficiënt is?

109

Kan de regering aangeven waarom dit voorstel de concurrentie op de energiemarkt zal vergroten?

110

Kan de regering aangeven waarom de doelstelling van voorrang voor duurzaam niet is beperkt tot het zekerstellen van transport voor duurzame energie, zoals ook in de Europese wet- en regelgeving voorrang voor duurzaam is geregeld?

111

Waarom is er bij congestie sprake van een overschot aan te produceren elektriciteit? Kan er gesteld worden dat er ook sprake kan zijn van een tekort aan transportcapaciteit? Kan er gesteld worden dat er ook sprake kan zijn van een tekort aan vraag?

112

Hoe kan er een overschot aan te produceren elektriciteit zijn, als het net altijd in evenwicht moet zijn? Wordt niet elke afgenomen megawattuur elektriciteit vlak daarvoor geproduceerd?

113

Hoe gaat de regering om met oude centrales buiten het congestiegebied, waarvan de marginale kosten vaak hoger zijn dan van de nieuwe centrales? Hoe krijgen deze centrales een prikkel om de efficiëntie van de markt te verhogen?

114

Is het juist dat bij de berekening van kosten en baten wordt uitgegaan van een in beginsel onbeperkte groei van productiecapaciteit, gegeven alleen op deze wijze prijsconcurrentie en lagere tarieven kunnen ontstaan? Is een dergelijke veronderstelling realistisch, gegeven alle beleidsdoelstellingen die betrekking hebben op het reduceren van CO₂ uitstoot en het beprijsen daarvan?

115

Hoe kijkt de regering aan tegen de milieu-effecten van het nieuwe aansluitbeleid in het licht van de duurzaamheidsdoelstellingen van Nederland en de EU?

116

Volgens de regering wegen de congestiekosten van het opregelen worden geraamd op 30 tot 47 miljoen euro per jaar niet op tegen de baten van het nieuwe aansluitbeleid die worden geschat op 450–750 miljoen euro per jaar, houdt de regering hierbij rekening met de kosten die optreden als gevolg van de milieu-effecten van de CO₂ uitstoot door kolencentrales? Zo neen, kan de regering een berekening maken waarbij deze effecten wel worden meegenomen?

117

Op welke manier denkt de regering via het voorgestelde systeem de netbeheerder voldoende prikkels te geven om een situatie van congestie zo snel mogelijk op te lossen?

118

Klopt de aanname dat in geval van congestie gascentrales zullen afschakelen, en kolencentrales zullen doorproduceren? Zo ja, kan de regering toelichten waarom deze keuze wordt gemaakt?

119

Wordt er bij de toerekening van kosten aan grijze producenten rekening gehouden met nieuwe toetreders en bestaande producenten?

120

Worden de kosten verdeeld over alle grijze producenten of betaald alleen de producent die afregelt voor de kosten die worden gemaakt?

121

Kan de regering helder aangeven waarom het «uitermate lastig» is «harde uitspraken te doen over de verwachte hoogte van» de kosten van congestiemanagement?

122

Kan de regering aangeven waarom zij een raming van tussen de 30 en 47 miljoen euro robuust genoeg acht om de conclusie te trekken dat de kosten slechts een fractie van de verwachte baten bedragen, in het licht van haar opmerking dat deze kosten «uitermate lastig» te rammen zijn?

123

Kan de regering aangeven hoe de «prikkel» exact werkt die niet-duurzame producenten krijgen op de productie beperkt te houden?

124

Kan de regering helder aangeven hoe de berekening verloopt waaruit zou blijken dat de grijze producenten de baten van het eerder realiseren van nieuw productievermogen zouden ontvangen?

125

Is onderscheid bij de kostenallocatie van congestiemanagement binnen de groep van grijze producenten (juridisch) toelaatbaar? Is er onderzocht of dit onderscheid bij verdeling van deze significante kosten marktverstorende effecten heeft of kan hebben? Zo ja, kan de uitslag hiervan publiek gemaakt worden? Zo neen, waarom niet?

126

Wat bedoelt de regering met een impliciete veiling van productievermogen?

127

Waarom stelt de regering dat de baten van nieuw productievermogen bij de grijze producenten terecht komen en zij daarom voor de kosten van congestiemanagement moeten betalen, als de baten van congestiemanagement voor 45–60% terecht komen bij consumenten?

128

Wat is de door de regering gehanteerde definitie van redelijk?

129

Hoe bepaalt de regering dat de baten en de kosten op gelijke wijze neerslaan in de markt?

130

Verwacht de regering dat de kosten van de installatie van het congestie-managementsysteem bij TenneT 45–60% van de totale kosten van congestiemanagement bedragen, aangezien de baten en de kosten op gelijke wijze neerslaan in de markt?

131

Wat bedoelt de regering met het maken van de juiste commerciële afwegingen op basis van de marginale kostprijs?

132

Worden de juiste commerciële afwegingen in de visie van de regering niet gemaakt op basis van de totale kostprijs?

133

Wordt er in de gevallen waarbij het voorkomt dat een producent in korte tijd met congestie in het gebied wordt geconfronteerd, bijvoorbeeld door externe factoren als vraaguitval, onderscheid gemaakt in de afbakening van congestieperiode en congestiegebied? Hoe wordt voorkomen dat onnodige procedures ontstaan over de definitie van congestiegebied?

134

Kan de regering onderbouwd aangeven waarom zij het niet wenselijk acht om duurzame producenten aan hun eigen voorrang te laten meebetalen, als zij zelf constateert dat de kosten voor het systeem «een fractie van de verwachte baten» betreft en het evident is dat de duurzame producenten de baten van de eigen aansluiting op het net zullen genieten?

135

Kan de regering, gelet op onder andere de mogelijkheid om bijvoorbeeld windmolens stil te zetten, aangeven op basis van welke criteria zij duurzame elektriciteit als regelbaar danwel niet regelbaar beschouwd?

136

Kan de regering aangeven hoe zij de gehele of gedeeltelijke overheveling van de kosten voor het systeem op niet-duurzame producenten ziet voortkomen uit het profijtbeginsel? Als de baten naar de eindverbruikers vloeien, waarom is het dan logisch dat de kosten worden gedragen door de producenten, op basis van het profijtbeginsel? Zijn het niet de eindverbruikers die het profijt hebben?

137

Kan de regering aangeven waarom TenneT niet zelf de verantwoordelijkheid neemt om uitvoering te geven aan congestiemanagement, maar de opening laat om dit over te dragen aan derden, waarvoor een wetswijziging nodig is; is dit niet primair een verantwoordelijkheid van de

netbeheerder, dezelfde netbeheerder die investeringen moet uitvoeren om het net op orde te krijgen?

138

Waarom stroken voorrang voor duurzaam bij transport en het daaraan meebetalen niet met elkaar, in de visie van de regering?

139

Op welke manier wordt de netbeheerder geprikkeld om te voorkomen dat congestie optreedt? Welke nadelen ondervindt de netbeheerder van het optreden van congestie?

140

Op welke manier kunnen producenten die produceren voor verbruikers in het buitenland verantwoordelijk worden gehouden voor congestie op het Nederlandse net? Welke rol kan aanpassing van het landelijk uniform transporttarief (LUP) in de Tarievenscode daarin spelen?

141

Stroomproductie van afvalverbrandingsinstallaties krijgt voorrang in geval van congestie. Waarom is hierbij geen parallel getrokken met stroomproductie van productiegassen zoals bij Corus het geval is? Is de regering bereid alsnog ook deze stroom voorrang bij duurzaam te verlenen?

142

Welke omstandigheden kunnen het uitbesteden van taken op het gebied van veilen door netbeheerders noodzakelijk maken?

143

Sluit de door de regering voorgestane oplossing aan bij de oplossingen die andere landen binnen de Noord-West-Europese elektriciteitsmarkt hebben gekozen? Welke verschillen en overeenkomsten zijn er?

144

Als de regering voorstelt om de netbeheerder geen kosten voor rekening te brengen, op welke manier denkt de regering dan wel via het voorgestelde systeem de netbeheerder voldoende prikkels te geven om een situatie van congestie zo snel mogelijk op te lossen?

145

Wordt het besluit tot investering in een centrale ook niet veel eerder genomen dan dat congestie fysiek aan de orde kan zijn? Waarom moeten producenten van grijze elektriciteit dan wel de kosten betalen voor congestiemanagement en TenneT niet?

146

Hoe wordt door de regering omgegaan met een must-run eenheid, zoals een warmtekrachtcentrale, die niet hoogrenderend is, maar wel de stadsverwarming levert?

147

Waarom is water niet afregelbaar?

148

Waarom is wind niet afregelbaar?

149

Kan de regering aangeven waarom kernenergie, aangezien deze productiemethode CO₂-neutraal is, geen aparte categorie is?

150

Waarom is afvalverbaring niet regelbaar?

151

De regering kiest voor een hybride, impliciet systeem voor congestiemanagement: welke andere landen hebben vergelijkbare keuzes gemaakt en hoe zijn de ervaringen daar, met name op het punt van strategisch marktgedrag?

152

Is overwogen een systeem te kiezen waarbij de netbeheerders volledig de kosten van congestiemanagement betalen om zo de transportkosten niet meer uitsluitend te verrekenen in de eindgebruikerstarieven, maar een deel te verrekenen in het transporttarief voor producenten, door bijvoorbeeld het LUP op 20% te stellen?

153

Op welke wijze is de overgang tussen het bestaande systeem van congestiemanagement en de nieuwe AMvB voorzien?

154

Om gaming in te perken is in de praktijk nodig dat er meer dan één fossiele producent in staat is het benodigde afregelvermogen te leveren, is voor zover te voorzien in de meeste gevallen sprake van meer dan 1 fossiele producent?

155

Wordt met de selectie van bepaalde centrales de uitkomst van de afregelgeving bedoeld? Of vindt er een handmatige selectie plaats? En waar is die dan op gebaseerd?

156

Is het juist dat situatie 2 en 3 zich slechts in zeer extreme situaties zullen voordoen? Het terugregelen van fossiel gestookte centrales zal toch in bijna alle gevallen voldoende zijn om het schaarsteprobleem op te lossen?

157

Hoe kan, in het extreme geval van situatie 3, niet-regelbaar vermogen worden teruggeroged? Dit vermogen is toch niet regelbaar?

158

Hoe wordt rekening gehouden met de specifieke gas- en warmtemarkt? Hoe wordt rekening gehouden met de korte termijneffecten zoals stop-start-bedrijf; het afzeggen van gasleveringen, het effect van regelvermogenverplichtingen in congestiegebieden en minimumvermogen?

159

Geldt het voorstel voor congestiemanagement ook voor regionale netbeheerders?

160

Kan de regering toelichten hoe zij deze combinatie van elementen van systemen heeft samengesteld, inclusief een inbiedplicht op APX?

161

Kan de regering nader toelichten waarom er geen opvolging is gegeven aan de consultatie die is uitgeschreven inzake het rapport van Brattle Group en D-Cision (Kamerstuknummer 31 904, nr. 10, bijlage 4)?

162

Heeft de regering scenario's voorhanden in het geval alle grijze productie moet afregelen als gevolg van grote congestie? Kan duurzaam voldoende leveringszekerheid waarborgen indien grijs volledig is afgeregeld in geval van plotselinge grote toename van vraag? Of wordt dit anders geregeld?

163

Heeft de regering de CWE-partijen geraadpleegd over het voorgestelde systeem? Zo neen, waarom niet?

164

Wordt congestie bepaald via de biedingen op de APX? Moeten er nog transportprognoses gemaakt worden?

165

Wat gebeurt er met mogelijke opbrengsten voor de netbeheerder, als de betaalde toeslag meer is dan de opregelkosten? Mag de netbeheerder deze opbrengsten houden? En wat voor gevolgen heeft dat voor mogelijke gaming vanuit de netbeheerder?

166

Hoe wordt gaming door de netbeheerder in het voorgestelde systeem beperkt? Hoe kan daarop toezicht worden gehouden door de Energiekamer?

167

Klopt het dat TenneT in het voorgestelde model twee keer geld kan verdienen, dankzij de overname van E.on Netz, namelijk door het sturen van de flows vanuit Duitsland door Nederland en door het voorgestelde congestiemanagementsysteem? In het voorgestelde systeem krijgt TenneT immers een toeslag, terwijl onbekend is of de gehele toeslag wordt gebruikt om op te regelen. Levert dit een perverse prikkel voor TenneT op? Hoe gaat de regering hiermee om?

168

Dienen alleen de partijen in een potentieel congestiegebied in te bieden of alle partijen? Als alle partijen dat dienen te doen, wat zijn dan de gevolgen voor de intraday markt? Hoe raakt de day-ahead inbiedplicht aan het instellen van cross-border intraday handel?

169

Wat zijn de gevolgen van de day-ahead inbiedplicht voor lange termijn-contracten?

170

Wat zijn de gevolgen van de day ahead inbiedplicht voor het bilateraal of Over The Counter handelen?

171

Kan de regering nader toelichten wat volgens haar de gevolgen voor de Nederlandse marktwerking, prijsvorming en investeringsklimaat zijn van een inbiedplicht?

172

Als er meerdere congestiegebieden zijn, betekent dat dan dat er verschillende day-ahead markten komen? Komen er verschillende prijszones in Nederland? Hoe ziet de regering een marktgerelateerde Nederlandse prijs tot stand komen wanneer er sprake is van meerdere prijsregio's? Hoe ziet de regering de invloed van marktkoppeling op deze prijsvorming?

173

Wat wordt bedoeld met het impliciete mechanisme?

174

Wie voert de selectie van de duurste centrales uit?

175

Hoe garandeert de regering dat alle vraag zich ook op de day-ahead markt bevindt? Wat zijn daarvan de gevolgen voor de totstandkoming van de prijs?

176

Hoe wordt de toeslag berekend?

177

Moet er bij de biedingen een plaats van herkomst en een onderscheid groen/grijs worden ingevoerd? Voor wie is dat zichtbaar? Wat zijn de verwachte ICT-implementatiekosten voor APX, TenneT en de producenten?

178

Hoe wordt rekening gehouden met het feit dat voor verschillende hoeveelheden afregelen verschillende prijzen gelden (voor 10 MW afregelen is goedkoper per MW dan 100 MW afregelen per MW in dezelfde eenheid) in het voorgestelde systeem?

179

Welke kenmerken van het «market agent»-model van D-Cision (Kamerstuknummer 31 904, nr. 10, bijlage 4) zijn overgenomen?

180

Wat wordt bedoeld met internationale processtappen? In welk opzicht sluit dit systeem aan bij het flow-based systeem, dat door de Centraal-West-Europese marktkoppeling naar verwachting in mei 2011 zal worden ingevoerd?

181

Hoe gaat de regering om met mogelijke gaming door producenten buiten het congestiegebied, bijvoorbeeld door het inbieden van een hogere prijs day-ahead?

182

Hoe gaat de regering om met mogelijke gaming door groene producenten binnen het congestiegebied, bijvoorbeeld door het inbieden van een hogere prijs, gezien het feit dat zij gegarandeerd de Market Clearing Price krijgen uitbetaald?

183

Hoe garandeert de regering dat de schaarse transportcapaciteit op een reële wijze wordt geprijsd? Hoe kan de regering er zeker van zijn dat day-ahead op basis van de marginale kosten wordt ingeboden, terwijl zij daar niet zeker van is in de andere systemen?

184

Hoe wordt voorkomen dat er gaming gaat plaatsvinden? Hoe groot is de kans dat een enkele producent in staat is afregelvermogen te leveren en daarmee een machtspositie verwerft?

185

Geldt het voorgestelde systeem van congestiemanagement ook voor regionale netbeheerders?

186

Op welke manier kan het op- en afregelen van producenten een marktverstoring effect hebben voor de APX-beurs?

187

Waarom krijgen de netbeheerders geen prikkel tot investeren door hen een (beperkt) deel van de kosten van de voorrang te laten dragen? Welke nadelen heeft een dergelijke prikkel?

188

Is de veronderstelling juist dat de voorstellen op alle netbeheerders van toepassing zijn dus ook voor de regionale netbeheerders?

189

Op welke wijze worden de vage criteria in de beleidsbrief om te bepalen of congestiemanagement redelijk en proportioneel is in de AMvB vervangen door objectieve, toetsbare normen?

190

De criteria zijn zeer wezenlijk voor het besluit om wel of niet congestie af te roepen, waarom worden deze criteria niet ingevuld? Hoe zal de Kamer kennis kunnen nemen van de concrete getallen van criteria zoals de «verwachte duur van de transportschaarste» en de «grootte van het capaciteitstekort» voordat de AMvB van kracht wordt? Kan de regering toezeggen dat de AMvB bij de Kamer wordt voorgehangen?

191

Kan de economisch onaantrekkelijke situatie 1, tijdelijk niet aansluiten, die van toepassing kan zijn als de netveiligheid niet kan worden geborgd anders dan door voorzieningen te treffen die niet in proportie staan tot de baten van eerder aansluiten, ook permanent van aard zijn? Kan de regering op deze manier gebieden aanwijzen waar bijvoorbeeld de facto geen windmolens zullen worden aangesloten?

192

Wie bepaalt uiteindelijk welke situatie (1,2 of 3) aan de orde is? Wordt over het beslissingskader – naast de AMvB – nog nadere regelgeving over ontwikkeld?

193

In hoeverre is het mogelijk om twee systemen op hetzelfde moment te hebben, te weten de maatwerkoplossing en het nieuw voorgestelde systeem? Zijn verschillende systemen op hetzelfde moment uitvoerbaar voor de netbeheerder en de producenten?

194

Wat wordt bedoeld met de juiste signalen afgeven naar marktpartijen? Kan de regering definiëren welke signalen juist zijn? Waarom worden de juiste signalen niet afgegeven in de maatwerkoplossing?

195

Waarom is de voorzienbaarheid van de congestie niet één van de criteria waarvan de keuze afhangt?

196

Op welke termijn is de regering voornemens de AMvB voor te leggen aan de Kamer?

197

Hoe verhoudt het signaal van de netbeheerders dat zij een informatiebeperking hebben zich tot de toezegging van de regering in de brief «Voorzienings- en leveringszekerheid energie» van december 2007 (Kamerstuknummer 29 023, nr. 45, p.7) dat er een systeem van mijlpalen komt, waardoor de netbeheerder beter in staat zou moeten zijn om tijdig te investeren? Wanneer verwacht de regering dat dit systeem gereed zal zijn?

198

Wat is het effect van het door de regering voorgestelde systeem op de prijsvorming op de APX-beurs? Is het mogelijk dat deze maatregel een prijsverhogend effect heeft? Zo ja, welke maatregelen acht de minister mogelijk om dat effect tegen te gaan?

199

Bij warmtekrachtcentrales is elektriciteit ook slechts een deelproduct, hoe wordt omgegaan met warmtekrachtcentrales die stadsverwarming leveren?

200

Waarom krijgt elektriciteit dat wordt opgewekt vanuit productiegas geen voorrangpositie in het congestiesysteem?

201

Hoe wordt voorkomen dat industrieën die gas als restproduct overhouden (productiegas) nutteloos moeten lozen/affakkelen als gevolg van congestieregeling?

202

Het uitsluiten van interconnectoren leidt tot de situatie waarin een bepaalde (Nederlandse) productiecentrale in een congestiegebied wel moet worden afgeregeld en een gelijksoortige productie centrale die vanuit het buitenland via een interconnector in hetzelfde congestiegebied invoedt dit niet hoeft te doen. Is dit niet tot concurrentievervalsing voor Nederlandse producenten ten opzichte van gelijksoortige producenten in het buitenland? Zo nee, waarom niet?

203

Kan Nederland naar een situatie groeien, zoals in Duitsland waar de prijzen op de spotmarkt negatief kunnen zijn? Kan het voorgestelde systeem omgaan met negatieve prijzen?